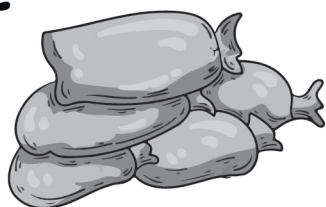

Győzd le az árvizet

Játékszabályok

Miki és Viki egy szép faluban laknak, amelyet úgy hívnak, *KatasztróFalva*. Bár az otthonuk egy nagyszerű és gyönyörű hely, megesik, hogy lakosai veszéllyel néznek szembe, például tüzekkel, árvizekkel, földrengésekkel, vagy akár még világjárványokkal is. Miki és Viki azonban hamar megtanulták, hogy ha a közösségük jól felkészült, szervezett és tájékozott, akkor kevésbé válnak sebezhetővé ilyen helyzetekben. Ha tehát felkészülnek a katasztrófák elleni védekezésre, akkor képessé válnak arra, hogy hatékonyabban reagáljanak a vészhelyzetekre, és segíteni tudjanak ilyen helyzetekben az arra rászoruló barátaiknak. Lássuk, milyen jól tudják, hogy mit kell tenniük ezekben a bonyolult helyzetekben, és hogy mi mit tanulhatunk!

Négyféle katasztrófa-forgatókönyvből választhattok: tűz, áradás, világjárvány, földrengés.

Háttértörténet árvízre

Viki és Miki egy folyó parti városban élnek. Szerda van, egy csodás tavaszi nap, és végre süt a nap, miután egy egész héten át folyamatosan esett. Miki azonban néhány nappal ezelőtt megfázott, amikor elázott az esőben az iskolából hazafelé menet. Otthon kell tehát maradnia. Amíg a szülei dolgoznak, a nagymamája vigyáz rá. Viki az iskolában van, és mint minden nap, jegyzetel Mikinek, és felhívja telefonon, hogy elmagyarázza az aznapi tananyagokat és házi feladatokat.

Alighogy Miki befejezte a reggelit, megcsörren a telefonjuk. Az anyukája beszélt a nagymamájával. A nagy egy kicsit nyugtalannak tűnt a beszélgetés alatt, de Miki látta, hogy felé továbbra is igyekezett nyugodt maradni. A nagymama elmagyarázta Mikinek, hogy az elmúlt heti esőzések miatt nagy mennyiségű víz zúdult a hegyi patakokból a várost átszelő folyóba, és várhatóan el fogja önteni a város bizonyos részeit. A hatóságok már leállították a forgalmat, ezért Miki szülei nem tudnak gyorsan hazajönni a munkából. A házuk nagyon közel van a folyóhoz. Miki nagymamája kivett egy hátizsákot a szekrényből, és az mondta Mikinek, hogy fel kell készülniük az evakuációra, és egy túlélőcsomagot kell összeállítaniuk a hátizsákjában a szükséges dolgokkal. Be kell zárniuk az összes ajtót és ablakot, lekapcsolni a villanyokat és a gázt, és meg kell várniuk, hogy a mentőcsapat evakuálja őket, mivel Miki anyukája azt mondta, hogy a csapat fél órán belül odaér hozzájuk.

Eközben Viki is üzenetet küldött Mikinek: ugyanez történt az iskolában – a matematika órát félbeszakította az igazgató, és megkérte a tanárokat, hogy készítse fel a gyerekeket az evakuációra. A diákoknak össze kell csomagolniuk, sorba kell állniuk, és el kell menniük a tanárakkal a legközelebbi evakuációs központba. Az igazgató elmondta azt is, hogy amíg ők az evakuációs központba mennek, a város tűzoltói, katasztrófavédelmi alakulatai és önkéntesek egy gát építésébe kezdtek homokzsákokból a folyót szegélyező árterület mentén. Ha sikerül felépíteniük mielőtt a folyóvíz elönti az árterületet, a város megmenekül az árvíztől.

Megtanulandó kifejezések:

árvíz, gát, homokzsákok, evakuáció, túlélőcsomag

Játékszabályok tanárok/oktatók/szülők számára

A cél az, hogy a gyerekek tanuljanak a katasztrófavédelemről, és alapvető tudást és készségeket sajátítsanak el. Együtt játszanak, csapatot alkotva, és együtt küzdenek az árvízellen.

Ha a játékot **5–7 év** közötti gyerekekkel játsszuk, tanácsos az egyszerű változatot választani, és csak az ennek a korosztálynak szánt egyszerű kérdéseket feltenni, később hozzátevé az összetettebb kérdéseket és kihívásokat.

Idősebb gyerekek esetén (**8–10 év** között, vagy felette), kiszélesíthetjük és bonyolíthatjuk az alapjátékot további kérdésekkel és kihívásokkal.

A játékot játszhatja 3–5 gyerek vagy 3–5 csoport. Amikor gyerekcsoportokkal játszol, használd fel a kérdéseket és/vagy kihívásokat is, hogy minden gyerek úgy érezze, bevonják a játékba. A csoportok közösen kaphatnak egy kihívást vagy kérdést.

Az alapvető játékszabályok az alábbiak:

- 1** Rakd össze a játéktáblát a számozásnak megfelelően. A gyerekek kifesthetik, és még hasonlatosabbá tehetik a saját falujukhoz/városukhoz. Helyezd el a kicsi lépőkártyákat fejjel lefelé. A négy játékost (önkéntesek, diákok, Miki és a nagymama, árvíz) a megfelelő startmezőre kell helyezni a játék elkezdéséhez.
- 2** Ha a csoport nagy, oszd fel őket kettő vagy több főből álló csoportokra, a csoport méretétől függően.
- 3** Az első játékos azzal kezdi, hogy felfordít egy kicsi lépéskártyát, amely megmutatja a lépéseket, és hogy mit kell mozgatni (melyik játékos hány lépést tesz). Lépj a szóban forgó szereplővel, és tedd félre a kicsi kártyát.
- 4** Amikor egy játékos egy „kérdés” vagy „kihívás” kártyára lép, fel kell fordítani az adott kártyát, és meg kell válaszolni a kérdést/kihívást.
- 5** Amikor egy játékos beér a célba, a következő felfordított árvíz kártya azt jelenti, hogy az árvíz szereplőnek visszafele kell lépnie, nem előre. Ez a csapatok jutalma az út megtételéért.
- 6** Ha az *árvíz* végigmegy az úton, mielőtt az összes többi szereplő célba érne, akkor minden játékos veszít. Mind a három további szereplőnek (önkéntesek, diákok, Miki és a nagymama) be kell érnie a célba, mielőtt az árvíz odaér, hogy elkerülhessék a katasztrófát, és megnyerhessék a játékot.

Árvíz játéktábla

Kérdések - 5-7 évesek és első/kiegészítő feladatként 8-10 évesek számára

Készítsd elő a kérdéseket tartalmazó kártyákat. Helyezd el a kérdéseket tartalmazó (kicsi) kártyákat a különböző útvonalakra (annyit válassz ki, amennyit megfelelőnek érzel a gyerekek tudásszintjéhez képest) – bárhová helyezheted őket. A gyerekek véletlenszerűen lépnek majd a kártyákra. Amikor rálépnek, fordíts fel egy kérdés kártyát, amely az instrukciókat tartalmazza – kérd meg a gyerekeket, hogy válaszoljanak, majd pedig olvasd fel a magyarázatot.

Kérdéskártyák
(kicsi)

1 Kérdés: Szabad-e belemenni a kiáradt vízbe?

Válasz: Igen/**Nem**

Magyarázat: Még ha az áradás nem is olyan nagy, bármikor nagyobbá válhat, ezért a legbiztonságosabb az, ha elmegy az elárasztott területről, és nem játszol a vízzel.

2 Kérdés: Szabad-e gondolkodni azon, hogy elhagyd-e az otthonodat, amikor a mentőcsapat megérkezik?

Válasz: Igen/**Nem**

Magyarázat: Ha a mentőcsapat (rendőrség, tűzoltóság, katonaság) azt mondja, hogy hagyd el az otthonodat, mindig ezt kell tenned. Ők ismerik a legjobban az árvízhelyzetet, és ezért követned kell őket.

3 Kérdés: Elhagyhatják-e a gyerekek az iskolát a tanár nélkül?

Válasz: Igen/**Nem**

Magyarázat: Ilyen helyzetekben mindig hallgass a tanárra, mivel ő tudja, hová kell menned, egy menedékhelyre-e, vagy máshová.

4 Kérdés: Szabad-e hinni az ellenőrizetlen híreknek és pánikot kelteni?

Válasz: Igen/**Nem**

Magyarázat: A felnőttekre hallgass – a tanárookra, szülőkre, rendőrökre. Ne ijessd meg a barátaidat, hanem nyugodtan kövesd a felnőttektől kapott utasításokat.

5 Kérdés: 5. Evakuálás esetén egyedül is elhagyhatod-e az otthonodat?

Válasz: Igen/**Nem**

Magyarázat: Ne ijedj meg, és ne fuss el egyedül – kövesd a felnőttet akivel élsz, vagy ha egyedül vagy otthon, akkor valakit a mentőcsapatból (rendőrség, tűzoltóság, katonaság). Kövesd az utasításait.

6 Kérdés: Érdemes-e orvosi készletet tenni a túlélőcsomagba?

Válasz: Igen/**Nem**

Magyarázat: Ha a felnőttek azt mondják neked, hogy van időd arra, hogy néhány dolgot összeszedj a házból, vigyél magaddal olyan dolgokat, amelyek hasznosak, főként orvosi készletet vagy orvosságokat és ragtapaszt arra az esetre, ha neked vagy másnak szüksége lenne rá.

Kérdések 8-10 éves gyerekeknek

Készítsd elő a kérdéseket tartalmazó kártyákat. Helyezd el a kérdéseket tartalmazó (kicsi) kártyákat a különböző útvonalakra (annyit válassz ki, amennyit megfelelőnek érzel a gyerekek tudásszintjéhez képest) – bárhová helyezheted őket. A gyerekek véletlenszerűen lépnek majd a kártyákra. Amikor rálépnek, fordíts fel egy kérdés kártyát, amely az instrukciókat tartalmazza – kérd meg a gyerekeket, hogy válaszoljanak, majd pedig olvasd fel a magyarázatot.

Kérdéskártyák
(kicsit)

- 1 Kérdés:** Hogyan kell felöltözni, amikor az evakuációs központba mész?
Válasz: 1. Magaddal kell vinni a lehető legnagyobb télikabátot 2. **Rétegesen és kényelmesen**

Magyarázat: Az evakuációs központban lehet meleg vagy hideg is, így szükség szerint vehetsz le vagy fel ruhákat. Emellett, ha egy réteg ruhád vizes lesz, jól jön, ha van egy másik réteg is rajtad, amikor leveszed a vizes ruhát.

- 2 Kérdés:** Mit NEM kötelező betenni egy túlélőcsomagba?
Válasz: 1. **A három kedvenc játékodat** 2. Egy vékony, meleg takarót 3. Alsóneműt

Magyarázat: Még ha tényleg fontosak is számodra, csak akkor csomagold be a játékaidat, ha van nekik hely. Ilyen helyzetekben fontosabb, hogy legyen mit viselned, és hogy legyen egy takaród amivel aludhatsz, mint az, hogy magaddal vidd a játékaidat.

- 3 Kérdés:** Hány napi tartós élelemmel kell tervezni egy túlélőcsomag bepakolásakor?
Válasz: 1. egy heti 2. **2–3 napi**

Magyarázat: Próbáld meg a legtartósabb élelmiszereket kiválasztani, amelyek nem romlanak meg könnyen, és hosszabb ideig fogyaszthatóak, de gondoskodj arról is, hogy ne csak ételt, hanem vizet, takarókat és meleg ruhákat is vigyél, tehát hagyd helyet a hátizsákodban ezeknek a dolgoknak is, ne csak ételt csomagolj be.

4 Kérdés: Mit NEM szabad otthon hagyni evakuáláskor?

Válasz: 1. **készpénzt és értékeket** 2. a matekkönyvet

Magyarázat: Ha van rá idő, próbáld magaddal vinni az értékes dolgokat, úgymint pénzt vagy egyéb kisebb értékeket. Arra az esetre, ha a víz eléri a házat, jó ha a legfontosabb dolgokat magaddal viszed, és így nem mennek tönkre a vízben.

5 Kérdés: Hogyan kell a hátizsákot vagy túlélőcsomagot vinni?

Válasz: 1. kézben 2. **vállon vagy háton, hogy a kezed szabadon maradjon**

Magyarázat: Próbáld hátizsákot vinni például bőrönd helyett, mivel a hátizsák, még ha kevesebb dolog is fér bele, praktikusabb egy olyan helyzetben, amikor előfordulhat, hogy hajóra, teherautóra, vagy valami más járműre kell szállnod, és nincs sok hely, ahová a dolgaidat rakhatod.

6 Kérdés: Mit kell tenni, miután megérkeztél az evakuációs központba?

Válasz: 1. Elkezdni sírni 2. **Várni az evakuációs csapat további utasításaira**
3. Megpróbálni segíteni az evakuációs csapat munkáját.

Magyarázat: Próbáld nyugodt maradni, az evakuációs csapat szakemberekből áll, akik tudják, mit kell tenni ilyen helyzetekben. Hallgass figyelmesen az utasításaikra, és kövesd, amit mondanak.

7 Kérdés: Kire kell hallgatni, amikor az evakuációs központban vagy?

Válasz: 1. A legjobb barátodra 2. **Az evakuációs csapatra** 3. A nagymamád legjobb barátjára

Magyarázat: Habár bízol a barátaidban, és szereted őket, az evakuációs csapat szakemberekből áll, akiket kifejezetten ilyen helyzetekre képeztek ki. Néha előfordul, hogy az emberek megijednek, és ezért rossz döntést hoznak. A szakemberek nyugodtak, és megtanulták, hogy mit kell tenni, tehát mindig kövesd amit mondanak.

8 Kérdés: Maradt még hely a hátizsákodban. Mit kell bepakolnod?

Válasz: 1. **egy hálózást** 2. a legnagyobb plüssmackódat

Magyarázat: Arra az esetre, ha egy kis időt az evakuációs központban töltenél, szükséged lehet egy hálózásra, ami hasznosabb lesz, mint egy játék. Fontosabb, hogy melegen tartsd magadat és ne fázz meg, a játékok pedig ott lesznek, amikor visszatérsz és vége az áradásnak.

Kihívások - válassz egy eszközt - 8 - 10 éves gyerekeknek

Dönthetsz úgy, hogy bonyolultabbá teszed a játékot, és kérdés kártyák mellett kihívás kártyákat is használsz. Használj belőlük annyit, amennyit a gyerekcsoporthoz megfelelőnek tartasz, és játsszátok a játékot úgy, mint előtte. Amikor a gyerekek rálépnek egy kihívásra, fordítsd fel a kihívás kártyát, amely tartalmazza az instrukciókat. Az eszközöket ki lehet osztani a csoportoknak, és ha van olyan eszköz, ami egy csoportnak nincs meg, cserélhetnek és tárgyalásokat kezdenek.

Ha nincs szükségük eszközökre a válaszadáshoz, játsszák el a kihívást, vagy találjanak a helyes választ jelentő tárgyakat a saját környezetükben.

- A** Mi a legelső dolog, amit elő kell készítened, ha megtudod, hogy evakuálásra van szükség, azaz el kell hagynod az otthonotokat?

Túlélőcsomag

Magyarázat: A csapatok kiválaszthatják az eszközök közül a három leghasznosabbat; össze kell állítaniuk és el kell magyarázniuk a saját túlélőkészletüket.

- B** Mi az az eszköz, amellyel segíthetsz a mentőegységeknek, hogy megtaláljanak?
Síp

Magyarázat: Ha el lennél szigetelve és a mentők nem látnak, jó ha van egy sípod, mert az hangosabb, mint a hangod.

- C** Mit kell a hátizsákodra vagy a túlélőcsomagodra írnod?
A nevedet és a címedet.

Magyarázat: Ha a sietségben elveszíted a dolgaidat, jó ha rajta van a neved és a címed, így ha megtalálja valaki, vissza tudja neked adni.

- D** Hogyan találhatod meg az evakuációs központot?

Magyarázat: A mentőcsapat, tanár, felnőtt utasításai, vagy az állami televíziós vagy rádiós híradásokban közzétett hivatalos közlemény alapján először meg kell tudnod, hogy hol van az evakuációs központ, és azt is, hogy hogyan jutsz oda: gyalog, a mentőcsapat járművén, vagy máshogyan.

- E** Mit kell becsuknod/elzárnod otthon a menekülés előtt?
Nevez meg legalább két dolgot!

Magyarázat: gáz, villany, tűzhely, egyéb elektromos berendezések, ablakok, ajtók.

- F** Evakuálás esetén kivel együtt kell elhagyni az épületet?

Magyarázat: Felnőtt családtag, tanár, mentőcsapat tagja (rendőr, katona, tűzoltó)

- G** Becsomagolhatod a kedvenc játékodat a túlélőcsomagba?

Magyarázat: Csak akkor, ha nem veszi el a helyet a szükségesebb dolgoktól!
Emlékezz, elsőként a fontos dolgokat tedd a csomagba, és ha a felnőttek azt mondják, hogy van még hely a játékaidnak, akkor magaddal viheted azokat is.

- H** Miért kell csoportokban haladni az evakuációs központ felé?

Magyarázat: Azért, hogy segíthessünk egymásnak. Mindig jobb, ha csoportban vagy, mert előfordulhat, hogy a barátodnak vagy a szomszédodnak van valamije a hátizsákjában, amit te elfelejtettél elhozni, vagy jobban tudják az evakuációs központhoz vezető utat. Ne felejts el mindig segíteni olyanokon is, akik rászorulnak: ha valaki kerekesszékekben van, vagy segítségre van szüksége, te lehetsz a hősük!

- I** Minek kell benne lennie egy túlélőcsomagban? Legalább három dolgot sorolj fel!

Magyarázat: Személyazonossági dokumentumok, értékek, készpénz, bankkártya; tartós élelmiszer 2–3 napra; 1 liter ivóvíz vagy tea; évszaknak megfelelő lábbeli, felső- és alsóruházat; higiéniai termékek (szappan, fogkefe); rendszeresen szedett gyógyszerek és használt gyógyászati segédeszközök; takaró, hálósák vagy matrac; hordozható rádió vagy telefon; síp.